

Bente Jensen

Hvordan møder arkiverne i Norden unge brugere og andre arkiv-uvante brugergrupper?

XX Nordiske Arkivdage i Reykjavik

7. august 2003: Parallel seminar 2:

Emot Publiken

Hvordan møder arkiverne i Norden unge brugere og andre arkiv-uvante brugergrupper?

Af Bente Jensen, Aalborg Stadsarkiv, Danmark

Jeg er blevet bedt om at tale de nordiske arkivers møde med arkiv-uvante brugergrupper. Indledningsvis vil jeg behandle: Rammer, visioner og mål, samt metoder i forhold til at inddrage "uvante brugergrupper" som mulige brugere i arkiverne. Dernæst vil jeg se på de nordiske arkivers møde med to arkiv-uvante målgrupper, som umiddelbart kan synes meget forskellige, men til fælles har de, at de ikke hører med til arkivernes kernebrugere i dag:

1. børn og unge
2. arkiv-uvante voksne

Rammer, visioner og mål

Flere arkiver i Norden og i vores nabolande arbejder med målsætningen og visionen om "Arkiver for alle", og dermed inkluderer de arkiv-uvante grupper som mulige brugere både i forhold til indsamling, tilgængeliggørelse og i formidlingen af samlingerne. Visionen søges ligeledes realiseret gennem et stadig voksende samarbejde på tværs af arkiver, museer og biblioteker

Også disse XX Nordiske Arkivdage i Reykjavik har overskriften – "Arkiven ut til Folket" - folket forstået som alle grupper i et samfund, som arkiverne bør forholde sig mere bruger-rettet og åbent til. Spørgsmålet om prioritering af formidling til en bred kreds af brugere spiller tæt sammen med hvilken overordnet rolle, arkiverne skal spille i samfundet: Skal de være en del af det kulturelle og sociale liv, en kulturel institution? - en forvaltningsinstitution? - en del af embedsværket? Kan og skal arkiverne varetage alle disse områder? - man kan spørge om, arkiverne populært sagt skal gå på to ben? - eller måske på endnu flere, hvis det var muligt.

Bente Jensen

Hvordan møder arkiverne i Norden unge brugere og andre arkiv-uvante brugergrupper?

Trenden er i flere lande også her inden for Norden, at der i kulturpolitisk sammenhæng arbejdes med en vision hen mod at gøre kulturarven og dermed også arkiverne relevante for en stadig bredere og større del af befolkningen. Jeg *understreger*, at der i det følgende er tale om visioner og ikke nødvendigvis realiseret politik eller praksis, der findes udfoldet. Der er således tale om linjer i udviklingen og formulerede visioner. Sloganet bliver brugt som udgangspunkt for argumentationen. Det handler stadigvæk om valg og prioriteringer af arbejdsområder og dermed brugergrupper, når der ikke er uanede ressourcer til at drive arkiverne for.

Visionerne om "Arkiver for alle" bliver ofte fulgt op af opfordringer til kulturinstitutionerne - dermed også museer og biblioteker - om at nå de nye brugergrupper. Når det gælder arkiverne er målet for synliggørelsen eller relevansen for flere grupper også af demokratisk karakter, dermed også af politisk karakter og ikke ren kulturel. Overskrifter som "Arkiver for alle" går igen, eller "Bringing the Archives to the People." – at bringe arkiverne ud til folket eller tilbage til folket. Jeg vil kort vende mig mod visioner og målsætninger fra Norge og Sverige og herefter se på udviklingen i England for at blive inden for Europa.

Hvis vi vender os i mod Sverige har den svenske arkivudredning fra efteråret 2002 netop fået overskriften "Arkiver for Alle - nu og i Fremtiden"ⁱ - og hvis man ser på konkrete anbefalinger til den udadvendte virksomhed er forslagene, at arkivværket især skal arbejde for at få børn, ungdom, mennesker med fremmed kulturel baggrund samt mennesker med handicap til at anvende arkiverne både som arkivskabere, besøgende og forskere blandt andet ved at sætte publikumsvendte og arkivpædagogiske arkivprojekter på tværs af institutionerne i gang.

Hvis man ser i mod Norge og går ind i den nye norske ABM-utviklings-styrelse og plukker i de overordnede målsætninger, finder man også der, at institutionerne skal bidrage til et bedre samfund blandt andet ved være tilgængelige og åbne for alle. De skal formidle på en måde, som sikrer demokratisk ret til information og kundskab – og de skal gøre det på en måde, der er tilpasset forskellige brugeres ønsker og behovⁱⁱ.

Tendensen mod at gøre arkiverne relevante for bredere brugergrupper, og synet på arkiverne som en kulturel helende og inkluderende ressource i samfundet finder vi også uden for Norden.

I England er den engelske ABM styrelse, Re: Source's, overordnede målsætning ligeledes at give institutionerne mulighed for "To touch the Lives of Everyone" - det vil sige "hele befolkningen"ⁱⁱⁱ. Bag ved politikken ligger en opfattelse af eller et ideal om, at arkiverne,

Bente Jensen

Hvordan møder arkiverne i Norden unge brugere og andre arkiv-uvante brugergrupper?

museer og biblioteker har en central rolle at spille i forhold til udvikling af en holdbar kulturel, social og uddannelsesmæssig standard og livskvalitet i landet - og de derfor i deres arbejde skal fremme adgangen til samlingerne og tage hensyn til kulturel og social diversitet i alle dele af arkivarbejdet. Store arkiver i London, flere bydelsarkiver og ikke mindst National Archives arbejder allerede på disse områder med store satsninger på undervisning og inclusions-projekter med store bevillinger fra bl.a. de engelske lotteripenge. Der gives ressourcer til at udbrede arbejdet til hele landet gennem de regionale afdelinger af Re: Source. I forbindelse med dette arbejde har The National Council on Archives har udgivet en rapport, der kortlægger arkivernes praksis og senest været vært for en konference "On the way to Relevance"^{iv}, om social og kulturel integration i marts i år^v.

I de nordiske og angelsaksiske målsætninger og tiltag, der her er citeret, findes et formuleret ideal om, at arkiverne skal kunne bruges af alle borgere uanset alder og social baggrund, og at de kan indgå i opdragelse, uddannelse, i identitetsdannelse og integration / inklusion af grupper, som er svage eller ikke integrerede i samfundet. Arkiverne skal være med til at højne samfundets kvalitet og integritet - være med til at binde det sammen.

Uvante arkivbrugere af flere slags

Herefter vil jeg diskutere og præsentere nogle konkrete tiltag og projekter i de nordiske lande, der omfatter uvante arkivbrugere – digitale som analoge projekter, og ideerne bag disse. Jeg vil igen tillade mig trække på erfaringer fra nabolande, der har virket som inspiration.

Jeg vil som sagt især berøre to typer af uvante brugergrupper:

- **børnene og de unge** - det felt, som også kan defineres ud fra resten af arkivernes udadvendte virksomhed som arkivpædagogik. I seneste år har der foregået et arkivpædagogisk arbejde rettet mod børn og unge i flere af nordiske lande. Man kan stille spørgsmålet: Er børnene kommet ind i arkiverne for at blive? - og hvorfor skal de overhovedet lukkes ind?

- **arkiv-uvante voksne af anden kulturel og social baggrund end de traditionelle arkivbrugere**. Hvis arkiverne skal være et tilbud til alle (komme "ut til folket") bringer det flere grupper på bane. Variablerne er foruden alder, som jo til dels bliver dækket af den pædagogiske tilgang, også social baggrund og etnisk herkomst. Jeg har allerede nævnt, at der i de angelsaksiske lande er en prioritering i retning af at

Bente Jensen

Hvordan møder arkiverne i Norden unge brugere og andre arkiv-uvante brugergrupper?

anvende i arkiverne på linje med andre kulturinstitutioner i den sociale og etniske integration. Her bliver arkiverne brugt som en ressource i social- og integrationspolitikken. Der findes enkeltstående nordiske eksempler på dette arbejde.

Metode

Det skal dog allerede indskydes her, at hvis arkiverne skal nås af og have relevans for alle eller flere grupper (uvante brugere), ikke kun af forskere, de andre arkivarer og arkivskaberne selv, har det nogle konsekvenser for arkivarbejdet. Det kræver en udvikling af tilgange, der sætter **formidlingen og indholdet** af arkiverne i centrum og ændrer på arkivernes billede af sig selv. Der blev introduceret nogle metaforer for abm-institutionernes samlinger i det første foredrag i dag af fhv. rigsarkivar, dr. Kari Tarkiainen, hvor han skelnede mellem arkiverne som råvaren, biblioteket som "smörgåsbordet" - selve retten og museerne som oplevelsen. Det jeg plæderer for her er at ophæve denne skelnen, hvis vi skal nå de uvante brugergrupper – ellers kommer de aldrig i nærheden af "råvaren". Der blev også i debatten introduceret en opfattelse af, at hvis man brugte den ny teknologi til spredning via digitalisering, internet, databaser og itarkiver, ville arkiverne nemt komme ud til "alle". Jo, internettet og teknologien rammer nok de traditionelle brugergrupper, men i forlængelse af ovenstående, er at det nok for optimistisk at tro på, at de teknologiske tiltag pr. automatik når ud til uvante brugere og dermed til alle. Hertil kræves igen særlig bearbejdning og vejledning før de kan nyde råvarerne og tilberede til et "smörgåsbord", der falder i smag.

Metoden rækker ud over det, arkiverne hidtil har defineret som tilgængeliggørelse, at stille til rådighed og vejledning. Ikke bare tilgangen til og formidlingen af arkivalierne, men også de fysiske rum selve arkivbygningen, skal tænkes og indrettes anderledes, hvis arkiverne skal huse formidlingen til bredere grupper. Samtidig kræver det et bevidst arbejde med andre faglige discipliner som pædagogik og kulturforståelse – dvs. arbejdet kræver nye kompetencer af arkivaren eller medarbejdere, der er knyttet til dette arbejdsfelt. En diskussion, der er oplagt, er om det skal være arkivarer, der skal tage sig af dette arbejde, eller der skal indhentes ekspertise udefra – eller måske ligefrem udvikles nye stillingstyper.

Børnene og de unge

En særlig del af den udadvendte virksomhed er arkivpædagogikken, dvs. den virksomhed der retter sig imod uddannelsessektoren, dvs. grundskolen, gymnasiet, universitetet og fagskolerne og undervisning i brugen af arkivalier her.

Bente Jensen

Hvordan møder arkiverne i Norden unge brugere og andre arkiv-uvante brugergrupper?

Udgangspunktet eller målene for dette arbejde er, at arkivet med sit utal af informationer både om samfundet og individet - som vores søsterinstitution biblioteket, bør blive en naturlig eller tilgængelig reference og refleksionsramme for alle – og at undervisningen i at bruge arkivet i forlængelse heraf allerede bør starte i folkeskolen/ grundskolen med dertil indrettede pædagogiske tilgange.

Målene med arkivpædagogikken er på flere niveauer:

- at viderebringe værktøj til at begribe **demokratiet og politiske processer**
- at give metoder til at forstå **nationen og lokalområdets udvikling**, både som udgangspunkt for at vurdere og forstå ændring samt for at give en almenviden om historien.
- få mulighed for at bruge arkivernes uendelige mængder informationer i forhold til viden og udvikling af **egen identitet og livshistorie** allerede som barn og ung

Hvis man ser det ud fra et indlærings/ didaktisk synspunkt indholder arkiverne nogle guldæg:

- vi kan gøre brug af suset fra det autentiske, fascinationen af ældre skrift, gulnet papir og andet eksotisk formsprog
- gøre brug arkivernes billedmateriale og lyd i den historiske læring – billedet er en nyttig indgang for uvante brugere til samlingerne
- Arbejdet med dokumenterne giver en generel træning i at formulere egne problemstillinger (eller blot spørgsmål eller undren) ud fra et væld af informationer – en færdighed som er skattet højt i moderne projektpædagogik lige fra grundskolen til universitetet

Der er flere måder at møde eleverne og studenterne på arkivet, i skolen eller i byen/landskabet, eller virtuelt / digitalt gennem internet og videokonferencer eller færdige cd-rommer. Og mange af tilgangene og projekterne kombinerer disse tilgange.

Jeg vil give en kort gennemgang, som ikke tilgodeser alle gode initiativer og projekter, som findes i Norden. Der findes jo ikke et samlet forum eller en internetplatform, som præsenterer arkivpædagogiske projekter. Det kunne være idé at lave en sådan, fordi projekter i netop dette felt kunne virke gensidigt inspirerende og dermed udløse en synnergieffekt.

Sverige

I den svenske arkivudredning "Arkiv för alla", som før blev nævnt, var én af anbefalingerne, at der i hvert landsarkivdistrikt skulle ansættes en arkivpædagog for at

Bente Jensen

Hvordan møder arkiverne i Norden unge brugere og andre arkiv-uvante brugergrupper?

fundere og udvikle virksomheden. Anbefalingen kan også ses som et resultat af, at arkiverne i Sverige i forholdsvis lang tid i forhold til de øvrige nordiske lande har arbejdet i forhold til skoler og skolebørn, bl.a. med ansættelser arkivpædagoger rundt i landet, som varetager udadvendt virksomhed for denne målgruppe.

Arbejdet blev sammenfattet i 2000 i Eva Sjögren - daværende leder af Skånes Arkivförbund og primus motor i arbejdet sammen med Catarina Lundström i bogen, "Historia på riktigt – arkivpedagogik i praktiken.", som samtidig er en håndbog og inspirationsbog i præsentationen af konkrete projekter. I 1999 startede Arkivpædagogisk Forum i Sverige, som foreløbig har afholdt tre nationale møder, hvor folk fra det øvrige Norden også har haft glæde af at deltage – med oplæg og udveksling af projekter og støtte til arbejdet.

En af målsætningerne for det svenske skolearbejde har været, som næsten har fået karakter af et slagord er, at ingen børn bør forlade grundskolen uden at vide, hvad et arkiv var, hvad man finder dér, og hvad man kan bruge det til. Der er dels tale om, at arkivpædagogen kan besøge skoleklasser medbringende forskelligt fotokopieret materiale i rejsekufferter – parat til en rejse i tiden (den såkaldte "Väskemodel"), men også om, at forskelligt kopimateriale kan udlånes og stilles til rådighed for skolernes eget arbejde. Et eksempel på at arkivet går ud af huset og ind i skolerne^{vi}. Et andet initiativ er, at man i forbindelse med Arkivernes Dag 2003 producerer undervisningsmateriale i relation til temaet idræt og dermed kombinerer to formidlingsformer, pædagogikken og eventen, når man møder eleverne^{vii}.

Norge

I Norge findes en fælles arkivportal, "www.arkivnett.no", der markedsfører tiltag, produkter, m.m. fra hele den norske arkivverden. Her findes henvisning til websider, specielt beregnet for skolebørn. Der præsenteres også netsider med bearbejdet kildemateriale fra de historiske institutter.

Senest har arkivpædagogikken fået et muligt boost gennem den ny abm-udviklingsstyrelse, der skal forvalte det nationale projekt "Den kulturelle Skolesekken"^{viii}. Her er nu udlyst midler til projekter vedr. kulturarv og minder i folkeskolen, som skal udvikle nye tilbud, blandt andet i samarbejde med arkiverne. Det foreslås, at projekterne kan ses i sammenhæng med "100-årsjubileet for Norges selvstendighet" i 2005.

Danmark

Bente Jensen

Hvordan møder arkiverne i Norden unge brugere og andre arkiv-uvante brugergrupper?

Baggrunden for de konkrete tilbud til skoleeleverne er, at man i Sverige og flere af de europæiske lande har et nationalt curriculum, en læseplan man kan planlægge emner og arbejde ud fra. Man ved med andre ord hvilke emner, der undervises i og på hvilket klassetrin.

I Danmark har vi ikke et nationalt curriculum, men en overordnet vejledende undervisningsplan. Det er et helt andet udgangspunkt, der betyder, at man må gribe arbejdet anderledes an.

Nogle af de fremgangsmåder, der er taget i anvendelse er:

- udgangspunkt i aktuelle temaer – eller begivenheder og jubilæer.
- udgangspunkt i fx de "nære" ting, livshistorier og biografier, eller i lokalsamfundet, som er ens for alle
- eller mere generelt give metoder og introduktioner til arkivet til brug for fx selvstændigt projektarbejde – en form, der især gælder de større elever

Det er et fåtal af de danske arkiver, som udfolder egentlig pædagogisk virksomhed. Kun ét dansk arkiv, nemlig Farums Arkiver og Museer, har en egentlig skoletjeneste. Arkivpædagogen, Helle Larsen har i samarbejde med Sammenslutningen af Lokalarkiver udgivet et brugsbog om arbejdsfeltet^{ix}. Stadsarkivet i København har funktionen delt mellem Bymuseet og arkivet. Et samarbejde med Landsarkivet for Sjælland har fx ført til vejledningsmateriale om hvad man kan bruge arkivet til ift. ovennævnte emner.

På Aalborg Stadsarkiv som på flere lignende stads- og lokalarkiver udarbejder man konkrete forløb i samarbejde med andre kulturinstitutioner, foreninger og undervisere uden en decideret arkivpædagog, men ud fra en forudsætning om en bred brugergruppe, der skal tilgodeses med løbende satsninger - ikke alle på én gang^x. Forløbene kan være rettet mod alle aldersgrupper lige fra børnehaveklasse, folkeskolen til gymnasiet. Eksempler er det seneste eksperiment, som er et samarbejde mellem et teater og arkiverne omkring et ud- og indvandringstema ud fra et teaterstykke – således dramaet var udgangspunkt for arbejdet med de konkrete arkivalier. Et identitetsskabende projekt om slægtsforskning i samarbejde med skolelærere og slægtsforskere, og et byhistorisk projekt rettet mod lærere i samarbejde med byens museum for at klæde disse på til at anvende institutionerne i undervisningen. Generelt er erfaringen, at resultatet bliver godt af kombinationer af forskellige typer oplevelser, tilgange og fagligheder.

Udfordringen til huset

Bente Jensen

Hvordan møder arkiverne i Norden unge brugere og andre arkiv-uvante brugergrupper?

At tage børn og unge ind i arkivet sætter andre krav til huset. Den pædagogiske tilgang og det udadvendte arbejde samt brug af billeder og lyd, kræver andre rum end den traditionelle læsesal/ forskersal og foredragssal, som findes på mange arkiver, der tilgodeser den ensomme koncentrerede forskere, som ønsker stilhed i salen. Den dominerende pædagogiske retning i Danmark er projekt- og gruppearbejdet på alle undervisningstrin – kræver med prioriteringen af løbende diskussion og vidensudveksling andre rum end den traditionelle læsesal – snarere grupperum. Og hvis man vælger at gøre brug af pædagogiske metoder som drama og kunst, udformning af egne bøger kræver det direkte værksteder, som man finder det på National Archives i Kew i England.

Samarbejde

Arkivpædagogikken har som sagt været næret af samarbejde på tværs af Øresund og fjeldene, hvor danskere og nordmænd har nydt godt af de svenske erfaringer. Men samarbejdet går videre internationalt.

England – stor inspirationskilde

På National Archives i Kew har man en uddannelsesafdeling med en stab af arkivpædagoger "Education Officers". Her er faste tilbud om undervisning og endda som det nyeste tiltag fjernundervisning ved hjælp af videokonferencer. Også på de lang række større arkiver i England findes en "Education Service" - og der er stor netværksevirkning blandt arkivarer, der arbejder med emnet. I England er undervisningen er på det seneste udvidet med tiltag, der skal integrere "svage voksne" samt imødekomme et stigende krav til livslang læring for alle. Også på netsiden er England en stor inspiration, når det gælder arkivpædagogik.

Stærkt støttet af abm-udviklingstyrelsens Re:Sources satsning på pædagogisk virksomhed. Her kan fx nævnes National Archives i ambitiøse satsning "The Learning Curve", der tilbyder en stor mængde undervisningsforløb på alle niveauer - i det nationale curriculum lige fra Oliver Cromwell over de store krige til tegneserier i arkivet^{xi}.

Senest i juni i år var de tyske arkivpædagoger værter ved en konference i Bocholt, hvis formål var at præsentere erfaringer vedr. betingelser og koncepter for arkivpædagogikken i en række europæiske lande. Af de nordiske lande var Sverige repræsenteret med et indlæg fra Christer Bogefeldt og fra Norge deltog Frank Meyer. Konferencen har udmøntet sig i oprettelsen af netværks-portal, der skal informere om arkivpædagogiske projekter, erfaringer, netsider, ressourcer på området^{xii}.

Arkiv-uvante voksne

Bente Jensen

Hvordan møder arkiverne i Norden unge brugere og andre arkiv-uvante brugergrupper?

Den anden gruppe jeg vil se på, er arkivets møde med arkivvante voksne, hvor arkiverne inddrages som en aktiv faktor i den kulturelle integration af grupper med anden etnisk baggrund og social baggrund end den traditionelle arkivbruger. Hvis man skal tage erklæringen om "arkiver for alle" alvorligt, må man også se herhen.

Her er målet for arbejdet, at arkiverne sammen med de øvrige kulturinstitutioner kan virke inklusive gennem nogle af de samme træk, der både har tilbageskuende, analytisk, og fremadskuende, narrativ form, som det er nævnt ift. det arkivpædagogiske arbejde:

- ved gennem arbejdet med dokumenterne at give en **tilknytning** til stedet, byen og nationen og dermed gøre det relevant i forhold til **national og lokal identitet**, som i nogle tilfælde er en ny identitet ved migration.
- at tilføje identiteten kvalitet i **søgen efter rødder** eller ved præsentation af **rollemodeller** eller det modsatte
- at give et indblik i det politiske system og dets processer - **demokratiet**
- at give redskaber til at søge information i arkiverne - **borgerinformation**

Hvis arbejdet skal lykkes, er det ikke kun i forhold til formidling og undervisning men også i forhold til indsamling, tilgængeliggørelse, og information at den sociale og kulturelle diversitet bør tænkes ind.

Igen er England et forbillede, hvor der satses kraftigt på dette arbejde gennem store summer til projekter formidlet gennem Re:Source's tildelinger og prioritering af området. Siden firserne har man fejret Black History Month i oktober - dvs. brugt eventen som udgangspunkt for oplysning om arkiverne. Aktiviteter omkring "kulturel diversitet" i arkiverne er siden kommet yderligere vælten i form af ekstra midler til projekter, der involverer aktiv indsamling, undervisning og formidling i form af interaktive netsider og udstillinger. Her skal projektet Moving Here nævnes om eksempel, et stort anlagt indsamlings og formidlingsprojekt på nettet^{xiii}, men der er et væld af lokale initiativer, der kan findes på netportalen: Black and Asian History^{xiv}.

I Norden er vi ikke helt så langt:

Sverige

I den svenske arkivudredning fra 2002, som tidligere er nævnt ses samme tendens. Her tages også skridt til at inddrage mennesker med anden kulturel baggrund og det nævnes eksplicit, at arkiverne har en rolle at spille i den kulturelle integration. Blandt lokalarkiverne er fortaget indsamlinger og inventering i indvandrer kredse og på

Bente Jensen

Hvordan møder arkiverne i Norden unge brugere og andre arkiv-uvante brugergrupper?

Riksarkivet udgivet publikationer om emnet. Nordiska Museet har indsamlet indvandrerlivshistorier og der gøres et stor arbejde på Mangkulturelt Forum i Fittja uden for Stockholm både i forhold til forskning, indsamling og formidling.^{xv}

Danmark

Et udspil fra den tidligere kulturminister i 1999 fremmede arkivernes arbejde med kulturel diversitet. Der blev afsat midler til arkiver, biblioteker og museer til projekter, der skulle belyse den danske identitets mangfoldighed i fortid, nutid og fremtid. Flere arkiver bla. i Ringsted og Aalborg, tog udfordringen op og lavede projekter om indvandring og udvandring^{xvi}. Det danske Indvandrerarkiv i Farum har i flere år arbejdet med indsamling af indvandrerlivshistorier og lavet databaser over indvandrerhistoriske arkiver. I foråret har der været tiltag til at danne et netværk blandt arkiver, der arbejder med området^{xvii}.

Norge

Norge har tager ABM-U's vision samme retning. I forvejen arbejder en række arkiver med emnet - Riksarkivet har gode erfaringer med rundvisninger af anden generationsindvandrere og havde indvandring som tema for Arkivernes Dag i fjor. Oslo Byarkiv har i kraft af sin beliggenhed også samarbejde med indvandrere og satser på området.

En af den ABM-U s første projekter har været et nordisk projekt, der skal hæve og udvikle kompetencer for personalet i abm-institutionerne i forhold til grupper med anden kulturel baggrund. Der er således også nedsat en gruppe, der arbejder med arkiverne. Formålet er ikke integration, men at styrke arbejdet i forhold til denne målgruppe via et kompetenceløft internt i institutionerne.^{xviii} Det første testkursus løber af stabelen i Oslo i november i år, og målet er at arbejdet med kulturel diversitet skal indgå som en fast del af uddannelser og efteruddannelser for arkivarer og personale på museer og biblioteker.

Opsamling

Betegnende for gennemgangen af disse arbejdsområder er, at projektformen ofte er nævnt. Hvis områderne for alvor skal udvikles kontinuerligt, så erfaringer ikke går tabt og området højnes kvalitativt, bør de indgå som permanente funktioner på linje med andre prioriterede opgaver, der udløser bevillinger. Som nævnt kræver det nye kvalifikationer og specialiseringer inden for arkivarstanden, som det allerede er sket inden for andre områder af akivarbejdet. Viden om pædagogik, didaktik,

Bente Jensen

Hvordan møder arkiverne i Norden unge brugere og andre arkiv-uvante brugergrupper?

multikulturelitet, kulturmøder og social identitet bliver central, hvis vi skal arbejde med "arkiver for alle". En anden kompetence bliver i stigende grad evnen til at udse sig samarbejdspartnere - både blandt de andre kulturinstitutioner, men også i uddannelsesinstitutionerne og blandt de "arkivuvante" voksne.

Fotos i powerpoint-præsentation: Liljan Nørgaard Jensen og Bente Jensen, Aalborg Stadsarkiv

ⁱ Den svenske arkivudredning – Arkiver för Alla – Nu og i fremtiden - findes på http://kultur.regeringen.se/propositionermm/sou/pdf/sou2002_78.pdf . Forslag til det udadventede arbejde findes s. 161 ff. i afsnittet om Tilgængelighed til arkiven – ny grupper.

ⁱⁱ ABM-udvikling i Norges verordnede formål og strategi findes på hjemmesiden: <http://www.abm-utvikling.no/om/Strategier/index.html>

ⁱⁱⁱ Se Resource's arbejdsprogram og principper på hjemmesiden: www.resource.gov.uk

^{iv} Oplæg fra National Council on Archives konferencen, "On the Road to Relevance" marts 2003 forventes at blive publiceret on-line

^v National Council on Archives rapport om social integration med eksempler på projekter og anbefalinger: Taking part – an audit of social inclusion work in archives, 2001. Rapporten ligger i pdf format på: <http://nca.archives.org.uk/takepart.pdf>

^{vi} En nøjere beskrivelse af dette meget visionære arbejde findes i Eva Sjögren og Catarina Lundström: "Historia på riktigt!", Skånes Arkivförbund, 2001.

^{vii} Se den fællesnordiske webside www.arkivdag.nu for arrangementer i forbindelse med Arkiverens Dag i Norden.

^{viii} Den kulturelle skolesekken, projektbeskrivelse: www.abm-utvikling.no/prosjekter/ABM/skolesekken.html

^{ix} Helle S. Larsen: Fra Lokalarbiver til skoler, formidling af den lokale kulturarv, SLA, 1999

^x Se sider for børn og deres lærere samt projekter på www.aalborg.dk/stadsarkiv

^{xi} National Archives' undervisningssider: www.learningcurve.pro.gov.uk

^{xii} <http://www.elan-net.info/deutsch/grundseite.htm>

^{xiii} Moving Here: www.movinghere.org.uk

^{xiv} Black and Asian History: <http://www.channel4.com/history/microsites/B/blackhistorymap/index.html>

^{xv} Multikulturelt Centrum, (www.mkc.botkyrka.se/)

^{xvi} Nogle er beskrevet i antologien: *Herfra min verden går, dansk identitet i forandring*, 2002, og et eksempel er websiden www.identiteter.dk som er udarbejdet af Aalborg Stadsarkiv og Det danske Udvandrerarkiv samt publikationen: *Ringsted set gennem indvandrerøjne*, som findes i en webversion www.ringstedbib.dk/indvandrerhistorie/Danskidentitet.pdf

^{xvii} Se diskussion på www.historie-online.dk

^{xviii} Se mere om projektet på <http://www.abm-utvikling.no/multikulturellkompetanse/prosjektbeskrivelse.html>